

REPERTORIUM VAN TIJDSCHRIFT-LITERATUUR OP HET GEBIED VAN ACCOUNTANCY EN BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

Red.: L. A. BAKKER, Drs G. L. GROENEVELD,
Drs H. HAVERKAMP en Drs P. F. R. STOL

A. ACCOUNTANCY

III. LEER VAN DE INRICHTING

Handsorteeren bij gebruik van een ponskaarteninstallatie in de administratie

Flipse, Drs. E. J. — Schr. weerlegt in dit artikel de misvatting, dat door invoering van een ponskaarteninstallatie alle arbeid tot routinewerk zou zijn teruggebracht. Aan de hand van een voorbeeld toont hij aan, dat door handsorteeren een besparing op het machine-sorteerwerk kan worden bereikt, waardoor bovendien de samen te stellen overzichten vroeger gereed komen.

A III 3

Organisatie en Efficiency Juli 1940

IV. LEER VAN DE CONTROLE

De betekenis der natuurlijke verbintenis voor de accountantspraktijk

Kno1, mr. dr. H. D. M. — Schr. accentueert de gevolgen van de natuurlijke verbintenis volgens de ruime leer (en enge leer). Voor den accountant is het bij het vaststellen van de jaarrekening van veel belang om zich rekenschap te geven van het verbindende karakter van feiten en omstandigheden.

A IV 2

De Naamlooze Vennootschap Mei 1940

B. BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

a. ALGEMEENE BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

IV. LEER VAN DEN KOSTPRIJS EN DE PRIJSVORMING

Onderzoek naar de resultaten van tariefherziening bij communale vervoerbedrijven

Hofman, Ir. W. B. I. — In een voordracht in December 1939 gehouden voor de Afdeling voor Verkeer en Verkeerstechiek van het Kon. Instituut van Ingenieurs wordt een methode uiteengezet, waarmede de gevolgen van tariefswijzigingen voor omvang en opbrengst van het vervoer kunnen worden geanalyseerd. De moeilijkheid is bij dit vraagstuk in het algemeen dat vooral bij beschouwingen over langere termijn ook tal van andere factoren hun invloed op het vervoer doen gelden.

B a IV 9

De Ingenieur 27 September 1940

De economische betekenis der prijzenbeschikking 1940

Monod de Froideville, Dr. J. A. — Schr. schetst de oorlogseconomie en haar gevaarlijke consequenties voor de prijzen. Als uitvloeisel hiervan kennen we in ons land dan ook reeds sedert het vorige jaar de Prijsoordrijvings- en Hamsterwet 1939. Na de occupatie van ons land volgden strengere bepalingen, die inhielden een fixatie van alle prijzen op het niveau van 9 Mei 1940 en tenslotte werden vastgelegd in de Prijzenbeschikking 1940 No. 1. Daarnaast bestaan nog eenige bijzondere prijzenvoorschriften.

B a IV 9

Theorie en Techniek van het Middenstandsbedrijf Aug. 1940

VI. LEER VAN DE ORGANISATIE

Iets over de functie van organiseren en het karakter van den organisator

Kuiper, Dr. T. — De voorloopige resultaten van een onderzoek hiernaar worden in dit artikel gepubliceerd. De functie van organiseren valt, volgens de theorie Limperg, uiteen in drie elementen: de constituerende, de dirigerende en de controleerende taak. Voor elk van deze functies wordt vastgesteld, welke karakterologische eigenschappen voor de vervulling ervan noodig zijn. Tenslotte worden de drijfveeren, die tot organiseren leiden, besproken.

B a VI 1

Organisatie en Efficiency Juli 1940

De economisch-sociale betekenis van de kleinonderneming

Albregts, Drs. A. — In een in Juli gehouden radio-voordracht wordt het bevorderen van de kleinonderneming vooral op sociale gronden verdedigd.

B a VI 5

Bouwen en Streven Augustus 1940

Eenige normen voor reclame-copy

Sluys Jr., W. N. van der — Schrijver splitst de reclame-tekst in onderdeelen, geeft voor de samenstelling ervan nuttige wenken en toont aan, dat de inhoud van de reclame, hoe gevarieerd deze ook moge zijn, in een beperkt aantal klassen kan worden ondergebracht.

B a VI 11

Organisatie en Efficiency Juli 1940

De constructieperiode in de productiemiddelen-industrie

Derksen, dr. J. B. D. — Schr. zet uiteen, welke drie methoden ter beschikking staan voor de berekening van de constructieperiode en geeft de betekenis van deze periode voor de conjunctuurtheorie aan.

Vervolgens vermeldt schr., tot welke resultaten enkele berekeningen hebben geleid, die zijn opgezet ter verklaring van de fluctuaties in de investeringen in Nederland. De berekeningen doen zien, dat de winsten verreweg de voornaamste factor vormen bij de verklaring van de fluctuaties in de investeringen.

B a VI 12

Maandschrift van het Centraal Bureau voor de Statistiek Juni 1940

De verkooper als heilige man

Slikboer, Drs. J. — Gewoonlijk bestaat er bij afnemers een onbewuste vereering van den vertegenwoordiger. De motieven daartoe worden in dit artikel uiteengezet. De conclusie is, dat de verkooper van de wetenschap, dat hij vereerd wordt, profijt kan trekken.

B a VI 11

Organisatie en Efficiency Juli 1940

b. BIJZONDERE BEDRIJVEN

IV. LANDBOUW- EN CULTUURBEDRIJVEN

De vooruitzichten voor onzen landbouw

Louwes, Ir. S. L. — In een rede schetst Ir. Louwes, regeerings-commissaris voor akkerbouw en veehouderij, de moeilijkheden en de mogelijkheden van de Nederlandsche landbouw. Onze landbouw is in sterke mate veredelingslandbouw en hierbij doet zich het tekort aan voedergranen krachtig gevoelen. Ondanks bestaande groote voorraden zal binnenkort moeten overgegaan tot aanzienlijke beperking van de pluimvee- en varkensstapel. De in ons land verbouwde granen komen immers in de eerste plaats in aanmerking voor de menschelijke consumptie. Ook voor den landbouwer betekent dit een zwaar offer. Een gunstig verschil tusschen de huidige situatie en de vorige oorlog is dat we er met de voorziening met kunstmeststoffen beter voorstaan.

B b IV 2

Alg. Ned. Zuivelbond 21 Augustus 1940

De productie en de internationale handel van melkproducten in het jaar 1939

Redactie — In een tweetal artikelen, met een groot aantal statistieken gedocumenteerd, wordt bovenstaand onderwerp geanalyseerd. De Vereenigde Staten zijn de belangrijkste producenten van gecondenseerde melk en van melkpoeder. Nederland is echter de grootste exporteur. Als gevolg van den oorlogstoestand is de internationale handel in melkproducten sterk ingekrompen.

B b IV 2

Het Alg. Zuivel en Melkhyg. Weekblad 23 en 30 Augustus 1940

Enkele beschouwingen over de Nederlandsche veevoederpositie

Stehouwer, Ir. W. — In dit artikel geeft Schr. een opstelling van het tekort aan verteerbaar ruw eiwit en aan zetmeelwaarde, dat de Nederlandsche veevoederpositie vertoont na de totale afsluiting van de overzeesche import. Het zal daarom noodzakelijk zijn dat wordt overgegaan tot inkrimping van den veestapel. Afslachting van pluimvee, in mindere mate van varkens en het minst van rundvee is daarbij aangewezen. Aan de andere kant zal moeten worden getracht de opbrengst in voederwaarde zoo hoog mogelijk op te voeren, eventueel door wijziging van het bouwplan.

B b IV 2

Landbouwkundig Tijdschrift September 1940

Vergelijkend onderzoek naar de kosten van het bietenvervoer van boerderij naar fabriek met verschillende transportmiddelen

Kuiper, Ir. C. — Uit dit onderzoek is de conclusie voortgekomen dat luchtbandenwagens 30-60 % meer kunnen laden dan de vroegere boerenwagens en dat ook hun vervoersnelheid belangrijk groter is. Voor afstanden boven de 7 K.M. krijgt de paardentraction concurrentie van andere transportmiddelen i.h.b. de vrachtauto. Voor afstanden boven de 13 K.M. komen luchtbandenwagens met paardentraction niet meer voor bietenvervoer in aanmerking.

B b IV 3

Landbouwkundig Tijdschrift September 1940

V. INDUSTRIE

Verpakking

Dit „verpakkingsnummer“ beoogt niet in de eerste plaats directe voorlichting te geven omtrent de talrijke verpakkingsproblemen, maar heeft veeleer de taak een stoot te geven tot de probleemstelling, die moet leiden tot een diepergaande studie van het onderwerp. In dit verband moge er b.v. op gewezen worden, dat men op het oogenblik in hoofdzaak verpakking uit enkelvoudige materialen kent, zoals houtverpakking, blikverpakking, kartonverpakking enz. Het is niet onwaarschijnlijk, dat men materiaalbesparing kan verkrijgen door uit verschillende materialen samengestelde combinaties te gebruiken, b.v. hout tezamen met karton. Reeds is papier met vele andere grondstoffen (weefsel, impregneermethode enz.) gecombineerd. Ongetwijfeld ligt in deze richting nog een

groot arbeidsveld open voor het toegepast natuurwetenschappelijk onderzoek, waarin ons land thans over een actieve centrale organisatie (T.N.O.) beschikt.

Verder heeft, behalve de verpakingsconstructie, ook de verpakingswerkwijze haar invloed op het te verpakken goed en op de gebezigde verpakingsmaterialen, zoodat een studie van het verpakingsvraagstuk onvolledig zou zijn, wanneer er geen groote aandacht werd gewijd aan de organisatie van het verpakken. Men bedenke slechts, dat b.v. tal van levensmiddelenbedrijven in wezen hoofdzakelijk verpakingsbedrijven zijn. Voor de efficiency-ingenieurs en -adviseurs ligt o.i. hier nog een omvangrijke taak.

Dat het onderzoek van het verpakingsvraagstuk voor ons land van economisch belang is, bewijst wel de voorloopige statistische studie, die in dit nummer, na de algemeene beschouwingen over dit onderwerp, is gepubliceerd, waaruit blijkt, dat in Nederland per jaar naar raming f 60.000.000.— aan verpakingsmiddelen wordt besteed. Verder zijn bijdragen verzameld over belangrijke verpakingsmaterialen, benevens eenige beschouwingen over het aanbrengen van de verpakking, dus het eigenlijke verpakken zelve, terwijl tenslotte gegevens omtrent het gedrag van de gebezigde verpakking in de praktijk en de normen, die men daarbij moet stellen, zijn opgenomen.

Uit de veelheid van den inhoud noemen wij in het bijzonder de „algemeene inzichten over het verpakingsprobleem” van Ir. Cohen Stuart, waarin de functies van de verpakking worden uiteengezet, terwijl tevens de emballage wordt beschouwd, ingedeeld naar den aard van het materiaal, dat verpakt moet worden. Irs. Van Ettinger en Rombouts geven een raming van het verbruik der voornaamste verpakingsmaterialen in Nederland. Van een nationaal standpunt bezien, staat vast, dat Nederland een verpakingsmiddelen-industrie bezit, waarvoor de grondstoffen in ruime mate van eigen bodem ter beschikking staan, n.l. het strookarton.

Het Rijksbureau voor Metalen heeft in het begin van dit jaar een enquête ingesteld over de vervangingsmogelijkheden van blik. De resultaten hiervan, benevens een literatuur overzicht, worden uitvoerig gegeven. De organisatie van de verpakingsafdeeling is uiteengezet door Ir. T. Bezemer, terwijl J. Huiskamp de ervaringen van den bedrijfspsycholoog, wat betreft het psychotechnisch onderzoek van den pak-arbeid mededeelt.

Het streven naar efficiency bij de fabricage van massaproducten en de daarmee verband houdende verpakking — waarover de heer A. J. de Jong schrijft — dient gericht te zijn op systematische scholing van het personeel, ver doorgevoerde kwaliteitscontrole bij elk onderdeel en doeltreffende bedrijfsleiding en bedrijfscontrole.

Ir. J. A. Teynck wijst erop, dat de grootst mogelijke economie zal worden bereikt, indien bij de te nemen maatregelen wat betreft verandering van grondstoffen voor de verpakingsindustrie zal worden gestreefd naar uniformiteit van afmetingen, kwaliteiten en keuringseischen, terwijl deze gebaseerd dienen te zijn op de resultaten van toegepast natuurwetenschappelijk onderzoek.

Een uitgebreide lijst van octrooi-literatuur over het onderhavige onderwerp is in dit nummer van de „Korte Mededeelingen” opgenomen.

B b V 1 *Verpakingsnummer van de „Korte Mededeelingen” maandblad van het Nederlandsch Instituut voor Efficiency en het Nederlandsch Instituut voor Documentatie en Registratuur*
Sept. 1940

De stedebouwkundige zijde van het nieuwe ontwerp-Woningwet

Beusekom, Dr. Ir. H. G. van — Schr. bespreekt het verslag van de Staatscommissie voor de herziening van de Woningwet. Het beginsel, dat de commissie als richtsnoer heeft aanvaard, is dat de volkshuisvesting ondergeschikt moet zijn aan de vermoedelijke ontwikkeling van een bepaald gebied. De commissie heeft een geheel nieuw ontwerp van wet opgesteld. In het verslag worden de nadeelen der wilde bebouwing — d.i. vestiging van de bevolking buiten de bestaande bebouwingkernen — aangegeven. De commissie geeft den weg aan, langs welken ongewenschte bebouwing kan worden belet. Zij kiest daarvoor het z.g. voorrangsbeginsel, dat er toe leidt dat slechts daar bebouwing wordt toegestaan, waar dit krachtens een bebouwingregeling toelaatbaar wordt geacht. Wat in het ontwerp wordt gemist, is een stelsel van maatregelen tegen ongewenschte prijsstijgingen van den bouwgrond.

B b V 9 *De Ingenieur 6 September 1940*

VII. TRANSPORT

Onderzoek naar de resultaten van tariefherziening bij communale vervoerbedrijven

Hofman, Ir. W. B. I. — In een voordracht in December 1939 gehouden voor de Afdeling voor Verkeer en Verkeerstechniek van het Kon. Instituut van Ingenieurs wordt een methode uiteengezet, waarmee de gevolgen van tariefwijzigingen voor omvang en opbrengst van het vervoer kunnen worden geanalyseerd. De moeilijkheid is bij dit vraagstuk in het algemeen dat vooral bij beschouwingen over langere termijn ook tal van andere factoren hun invloed op het vervoer doen gelden.

B b VII 1 *De Ingenieur 27 September 1940*

IX. VERZEKERING

Actieve beleggingspolitiek der Nederlandsche maatschappijen van levensverzekering

Goehart, C. — Het streven naar actieve beleggingspolitiek in de zin van uitbreiding van bepaalde beleggingsvormen na de vorige oorlog bij de Nederlandsche levensverzekeringmaatschappijen is sterk toegenomen tot omstreeks 1931, daarna aanzienlijk verflauwd in de periode van valutavrees tot 1936 en sindsdien weer opgeleefd onder den druk der omstandigheden op de kapitaalmarkt. Op een bepaald punt — de belegging in buitenlandsche obligaties — is deze politiek steeds eenigszins geremd door het vasthouden aan het beginsel van valuta-evenwicht. In den zin van frequente mutaties in de samenstelling der beleggingsportefeuilles heeft deze politiek waarschijnlijk wel steeds een rol gespeeld — getuige b.v. de aansluiting bij het beleggerskartel — maar is geremd door de toeneming der onderhandsche leeningen.

B b IX 2 *Econ. Statistische Berichten 6 Maart 1940*

X. FINANCIERINGINSTELLINGEN

Merkwaardig banktechnisch novum

Scheffer, drs. C. F. — Schr. wijst op de sedert kort bestaande mogelijkheid voor industrieele en handeldrijvende middenstandszaken om van de Nederlandsche Middenstandsbank een z.g. „vast voorschot” te verkrijgen voor den duur van 5 à 10 jaar. De Middenstandsbank kan zelve gelden opnemen bij de beleggingsinstituten, waarvoor de Staat der Nederlanden garant blijft. Deze vaste voorschotten zijn onderworpen aan de normale banktarieven voor rekening-courant-krediet.

B b X 3 *Economie Juni 1940*

BOEKEN-REPERTORIUM

A. ACCOUNTANCY

III. LEER VAN DE INRICHTING

Amberg, Jos. Robert. Die rechtliche Stellung der Bücherrevisoren in der Schweiz und ihre Haftbarkeit. Bern, 1939.

Buchungsbeispiele für Metallgieszereien zum Kontenrahmen der Wirtschaftsprüfungsgesellschaft der Metallindustrie. Düsseldorf, 1940.

Chrobaczek, Leo. Die Buchführungs- und Bilanzvorschriften bei Klein- und Privateisenbahnen. Berlin, 1940.

Fischer, Johann, Otto Hess und Georg Seebauer. Buchführung und Kostenrechnung. Leipzig, 1939.

Held, Carl. Die Auswertung der Buchhaltung für die Selbstkostenberechnung. Der Betriebsabrechnungsbogen. Frankfurt a. M., 1940.

Oesterle, Alexander. Die Buchführung des Gewerbetreibenden. Ein Leitfadensystem zum Selbstunterricht über den wichtigsten Verrechnungsarbeiten der Handels- und Gewerbetreibenden. (Doppelte Buchführung ...). Wien, 1940.

Roehrig, Herbert. Die Betriebswirtschaft des Vermittlergewerbes. Kontenrahmen und Buchführung für Handelsvertreter und Handelsmakler. Berlin, 1940.

IV. LEER VAN DE CONTROLE

Eich, Wilhelm. Der Prüfungsbericht über den Jahresabschluss einer Aktiengesellschaft. Berlin, 1940.

B. BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

a. ALGEMEENE BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

III. WAARNEMINGSMIDDELEN

Adler, Hans. Die Abwicklungseröffnung- und Abwicklungsjahresbilanzen (Liquidationsbilanzen) der Aktiengesellschaft unter rechtlichen und betriebswirtschaftlichen Gesichtspunkten. Stuttgart, 1940.

Fuchs, Hermann. Begriff, Formen und Ausweis der Beteiligungen nach den Grundsätzen ordnungsmässiger Bilanzierung im Jahresabschluss. Würzburg, 1939.

Gottschalk, Joachim. Die Problematik des zwischenbetrieblichen Kostenvergleichs im Einzelhandel. Würzburg—Aumühle, 1940.

Vogt, Kurt. Die Liquidationsbilanzen der offenen Handelsgesellschaft. (Die Berichtigung der Kapitalanteile). Göttingen, 1940.

IV. LEER VAN DEN KOSTPRIJS EN DE PRIJSVORMING

Bewertungsfreiheit für kurzlebige Wirtschaftsgüter des betrieblichen Anlagevermögens. (Möglichkeiten, gesetzliche Vorteile in der Bilanz auszuwerten und dadurch rechtlich erlaubte Steuerersparnisse zu erzielen.) Reichenberg, 1939.

Eszer, Josef. Anlagenbewertung, Abschreibungen, Zinsen, Steuern und Wagnisverrechnung in Handelsrecht, Steuerrecht, Kostengrundsätzen und Preisbildungsvorschriften. Düsseldorf, 1940.